

**KATRINE
ENG
BERG**

ISOLA

Suomentanut Sirpa Alkunen

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Sitaatit Diana Souhamin kirjasta *Selkirk's Island* sivuilla 118, 175-176 ja 347 on suomennettu Katrine Engbergin vapaasta tanskannoksesta.

Tanskankielinen alkuteos:

Isola

Copyright © Katrine Engberg 2020

Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

ISBN 978-951-1-40485-9

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

Laura Högerille, rakkaalle sisarelleni ja liittolaiselleni.

Hän heräsi meteliin, kuin kovaa kiitävän veturin rytmikkääseen jyskytykseen. Hän yritti kellua unen mukana, mutta tärykalvoja takova jylinä pakotti hänet palaamaan tajuihinsa. Hän liikahti levottomana ja tunki viiltävän kivun takaraivossaan. Hän koetti avata silmänsä, mutta ne liimautuivat kiinni, ja kun hän yritti nostaa kätensä pyyhkäistäkseen silmiään, käsi ei totellut.

Tämä on painajainen, hän ajatteli, sellainen, jossa kuvittelen olevani valveilla. Kohta herään oikeasti, nousen ylös ja päivä alkaa. Hän toisti virkettä kuin mantraa, mutta yrittäessään uudelleen hallita liikkeitään hän tajusi, ettei kaikki ollut kohdallaan.

Hän puristi varovasti kätensä nyrkkiin ja tunki helpotukseeseen sormien tottelevan. Helpotus jäi kuitenkin lyhyeksi. Hänen rannettaan puristi nippuside. Hänet oli sidottu.

Hän räpyytti silmiään ja avasi väkisin silmänsä. Näkökenttä oli sumuinen kuin kameran tahriintunut linssi. Hän makasi kyljellään ja näki vain niukasti valoa ja etäällä puita. Hän näki myös jotain ihmishahmon kaltaista. Missä hän oli?

Hänen viimeinen muistikuvansa oli, että hän oli pysäköinyt auton ruohikkoiseen tienlaitaan paikkaan, jossa hän ei ollut ennen käynyt. Hän oli kulkenut korkeassa ruohikossa varjona kohevien rakennusten viertä tummansinisen taivaan alla ja kastellut lahkeensa. Hän muisti tulleensa etsimään jotain. Hän oli mennyt ovesta sisään isoon rakennukseen, sen hän muisti. Entä sen jälkeen?

Kipu vihloi takaraivossa ja vaikeutti ajattelemista. Melu tuhosi loputkin keskittymiskyvystä. Oliko häntä kalautettu päähän?

Hän kokosi kaikki voimansa ja kohotti päätään katsoakseen jalkojensa suuntaan. Lähellä hänen jalkapohjiaan välkkyi heikko valo samaan tahtiin jyskytyksen kanssa, ja yhtenä välähdyksenä hän tajusi, mikä se oli: käynnissä oleva pyörösaha, jota kohotti hän liikkui.

Huuto peitti metelin alleen. Se jatkui monta sekuntia, ennen kuin hän tajusi huudon tulevan hänen omasta suustaan. Hän tempoi turhaan nippusiteitä. Ne eivät antaneet periksi, hän oli auttamattomasti kiinni sidottuna, terän armoilla, ja terä oli enää puolen metrin päässä jaloista. Hän heittelehti pakokauhun vallassa puolelta toiselle, olkapäät iskeytyivät alustaa vasten, ja verta roiskahteli pään haavasta. Ehkä hän saisi kiskottua edes toisen käden vapaaksi.

Jos hän vain näkisi kunnolla, hän voisi kenties irrottaa nippusiteet käsistään ja pysäyttää sahan, mutta hän ei voinut tehdä mitään. Tämä oli pääteasema.

Hän huusi apua, mylvi kuin peto, mutta kukaan ei vastannut.

MAANANTAI, 18. MARRASKUUTA

1. luku

Ensi silmäyksellä matkalaukku oli kuin vanhasta elokuvasta. Iso, laatikkomainen laukku, jossa oli vahvikkeet kulmissa ja leveä, ruosteisilla metallihakasilla kiinnitetty kahva. Laukku lojui riutuneiden lumimarjapensaiden välissä, ja kosteassa maassa sen nahka oli tummunut ja Trondheimin ja Hannoverin hotelleista muistuttaneet tarrat olivat irtoilleet.

Henkirikososaston rikostutkija Anette Werner ojentautui tähyämään Østre Anlæg-in leikkipaikan viereistä mäkeä. Mäen laella oli tasanne ja siellä penkki käännettynä kohti yksinäistä puuta, jonka siluetti kuvastui taivasta ja matalalla roikkuvia pilviä vasten. Leikkipaikan lapset eivät yleensä tulleet tänne ylös asti. Täällä istuskeli usein porukkaa, jonka jäljiltä maassa oli neuloja ja kondomeja, ja jonka läheltä oli paras pysytellä poissa.

Aukiolla seisova rikostutkinnan johtaja soitti parhaillaan rikosteknikoille ja oikeuslääkärille. Miehen hartiat olivat koholla korviin asti, niin että villaulsteri nousi selästä kaarelle. Aukion molemmin puolin rinteeseen laskeutuivat kiviportaajat. Kummatkin oli nyt suljettu raidallisella, tuulessa lepattavalla muovinauhalla. Kauimmaisten portaiden luona seisoivat toinen kahdesta nuoresta konstaapelista, jotka olivat kutsuneet apua paikalle ja jääneet vartioon.

Anette kääntyi taas matkalaukun puoleen, työnsi vettä tippuvan oksan sivuun ja kyykistyi pensaikkoon toisen nuoren konstaapelin viereen. Mutaisessa maassa pensaiden välissä näkyi ympäröivien puiden juuria, ja oksien keltaiset lehdet roikkuivat maata kohti.

”Kuka sen löysi?” Anette oli vähällä horjahtaa ja otti tukeaa konstaapelin olkapäästä.

”Krebsin koulun ekaluokkalaiset. He viettävät välitunteja leikkikentällä ja olivat livahtaneet tänne, vaikka eivät oikeastaan saisi. Matkalaukku oli mullan peitossa, mutta yksi kulma pilkisti esiin.” Nuori konstaapeli osoitti matkalaukun oikeaa yläkulmaa.

”Ehkä ketun kaivamana?”

”Todennäköisesti. Lapset hakivat opettajansa, joka pelästyi löyhkää ja soitti hätänumeroon.”

Löyhkää. Anette nuuhki märkää ja syksyisen mätänevää maata. Pudonneet lehdet olivat hyvää vauhtia hajoamassa mullaksi, ja sieniä nousi esiin. Pilaantuneen lihan lehadus muodosti imevän pohjan marraskuun hajuille.

”Tullessamme paikalle poistimme ensin varovasti maata laukun ympäriltä tarkoituksenamme avata se, mutta...” Nuori konstaapeli rykäisi epävarmana. ”Niin, siitä ei ole vielä kauan, kun valmistuin poliisikoulusta täällä Kööpenhaminassa, eikä ruumiin hajua unohda ihan nopeasti.”

Anette vilkaisi häneen. ”Sitä ei siis ole vielä avattu?”

”Raotimme vain kantta, ja sitten soitimme teille.”

”Hienoa.”

Leikkipaikalta kantautui lapsen kiljahdus. Poliisi liikahteli levottomasti. ”Emme ole ehtineet vielä eristää aluetta kunnolla. Meitä oli vain kaksi, ennen kuin te tulitte.”

”Hemmetti vie, kuulen lasten haalareiden kahinan, niin lähellä meitä he ovat.” Anette otti lateksihanskat taskustaan ja veti ne käsiinsä. Hänen oma tyttärensä Gudrun oli juuri saanut uuden

haalarin talveksi, kaksivuotiaan kokoa, taivaansinisessä kankaassa oli valkoisia pilviä. Tytön kullankeltaiset kiharat jäivät vetoketjun väliin aina, kun hän vaati, että saisi itse vetää sen kiinni. Juuri nyt Gudrun, haalari ja Svend olivat viikon lomalla Svendin sisikon luona Kertemindessä. Anette oli alkanut ikävöidä heitä heti, kun auto oli eilen huristellut pois pihatietä pitkin.

”Avaan matkalaukun, jotta voimme olla aivan varmoja emmekä sysää koneistoa käyntiin turhan päiten.”

”Minulla ei ole minkäänlaista epäilystä asiasta”, konstaapeli vastusteli ja kuivasi vuotavan nenänsä kämmenselkään.

Anette ujutti kätensä kannen reunan alle ja tunsi sormenpäitään nipistelevän. Ei ollut vielä pakkasta, ei edes öisin, mutta ilma oli täynnä Tanskalle tyyppillistä kosteutta, kuin talvi tunkeutuisi luihin ja ytimiin jähmettäen kädet ja jalat.

Saranat natisivat, ja Anette kuuli konstaapelin vieressään haukovan henkeä. Avatussa matkalaukussa oli ruumis. Iho oli ruskeanvioletti, ja siinä oli valkoisia, homeisia laikkuja. Anettelta kesti hetken tunnistaa se muodoltaan ihmiseksi. Ruumiilla oli vain yksi käsi ja yksi jalka. Halki viilletty pää oli survottu yhteen kulmaan.

Anette nosti vaistomaisesti katseensa pois ruumiista. Taivas hänen yllään oli harmaa, ja ilmassa vihmoi pieniä, hienoja vesipisaraita. Haju oli sanoinkuvaamaton. Nuori konstaapeli kuului kakovan. Anette sulki kannen kiireesti, ennen kuin konstaapeli oksensi.

*

”Maasta sinä olet tullut.” Pappi työnsi lapionsa hiekkakasaan, valutti hiekkaa varovasti valkoisen arkun päälle ja kohensi samalla toisen käden etusormella silmälaseja nenällään. ”Maaksi sinä olet jälleen tuleva. Vapahtajamme herättää sinut viimeisenä päivänä.”

Pieni seurue haudan ympärillä seiso i tihkusateessa liikku-matta, seuraten rituaalia. Jeppe Kørner kietoi kätensä Esther de Laurentin ympärille ja tunsi tämän hauraan vartalon vapisevan takin alla. Jeppen käsi Estherin hartioilla oli vieläkin kipeä arkun kantamisesta. Jeppe tutkaili muita hautajaisvieraita ja ihmette-li, että lapset eivät olleet tulleet. Estherin ja hänen itsensä lisäksi paikalla oli vain pari vanhaa työtoveria ja iäkkäitä tuttav i a. Jou-kosta puuttui kolme aikuista lasta ja kuka ties kuinka monta las-tenlasta ja lastenlastenlasta. Ruman avioeron myötä lapset olivat erkaantuneet isästään vuosia sitten, eivätkä välit olleet koskaan korjaantuneet. Eivät edes viimeisten jäähyväisten jättämiseksi.

Gregers ei ollut jättänyt kovin syvää jälkeä maailmaan.

Pappi luki Isä meidän -rukouksen ja siunauksen, ja Jeppe tunsi kurkkuaan kuristavan. Häntä suretti Gregersin ja hänen it-sensäkin merkityksettömyys, meidän kaikkien hahtuvankeveä olemassaolomme tässä maailmassa. Lääkärit olivat löytäneet keuhkosyövän keväällä ja lopettaneet hoidot kesän ollessa kuk-keimmillaan. Nyt talven kynnyksellä he olivat hautaamassa Gre-gers Hermansenia, eläkkeellä ollutta kirjanpainajaa, Estherin asuinkumppania ja kolmen lapsen isää, joka ei ollut enää tunte-nut lapsiaan.

Esther oli huolehtinut Gregersistä loppuun asti ja kyennyt pi-tämään tämän kotona, niin ettei Gregersin ollut tarvinnut mennä saattohoitokotiin. Jeppe ei osannut edes kuvitella, miten raskasta sen oli täytynyt olla, mutta hän huomasi, että Estherin entuudes-taan hento olemus oli kutistunut entisestään, ja näki, että hen-nalla värjättyihin hiuksiin oli ilmaantunut lisää harmaata.

*Kulje mielin iloisin
tietä Jumalasi,
vaikka kotiin pääsetkin
vasta kuollessasi...*

Seurueen äänet kuulostivat haurailta hautakivien välissä. Jep-

pen varpaat juhkakengissä olivat tunnottomat, kun vieraat kätelivät toisiaan ja lähtivät pois. Esther ehti kävellä vain pari metriä, kun hän jo kääntyi Jeppeen päin. Jeppe kietoi kätensä Estherin ympärille ja antoi tämän itkeä rintaansa vasten, kunnes nainen rauhoittui.

He jatkoivat yhdessä kohti hautausmaan lähintä uloskäyntiä rinta rinnan asfaltoituja käytäviä pitkin sypressien ja kivi-enkeleiden ohi.

”Eikö ole muistotilaisuutta?”

Esther pudisti päätään. ”Soitin Jakobille, Gregersin vanhimmalle pojalle, mutta *perhe ei halunnut osallistua*. Enkä tunne Gregersin vanhoja työtovereita, joten ei ollut ketään, jolle tilaisuuden olisi voinut järjestää.”

”Eikös tuolla Tagensvejillä ole joku kahvila? Tarjoan lounaan.” Jeppe hymyili Estherille.

Esther oli tapansa mukaan pukeutunut värikkäästi, siniseen villatakkiin ja oranssiin silkkipaitaan, mutta kasvot olivat synkät.

”Voimme myös juoda vain kahvit, ihan sen mukaan, miltä tuntuu.”

”Minusta tuntuu, että voisin juoda lasin viiniä, vaikka kello onkin näin vähän.”

”Sitten teemme niin.”

Kahvila oli avara ja valoisa. Isot ikkunat antoivat kadulle, ja tiiviisti sijoitettujen marmoripöytien ympärillä oli wieniläistuo-leja. Uneliasta tarjoilijaa lukuun ottamatta kahvila oli tyhjä. He istuutuivat ikkunapöytänsä. Tarjoilija ryhdistäytyi ja alkoi penkoa ruokalista ja esiin.

”En ole tainnut käydä ulkona sen jälkeen, kun Gregers sairastui. Ja nyt...”

Jeppe aikoi juuri tokaista jotain sellaista, että elämä jatkuu, mutta jätti sen sanomatta. Surevat kaipasivat kaikkein vähiten

muistutusta siitä, että maailma jatkoi vääjäämättä menoaan piittaamatta siitä, miten onnettomia he olivat.

Tarjoilija laski ruokalistat pöydälle ja alkoi esitellä päivän annoksia. Jeppe keskeytti hänet.

”Otamme aluksi pullon talon punaviiniä ja vähän vettä, kiitos. Mietimme lounasta ehkä vähän myöhemmin.” Jeppe odotti, että tarjoilija katosi tiskin taakse, ennen kuin hän tarttui Estherin käteen. ”Sinulle on täytynyt olla raskasta hoitaa häntä yksin.”

Esther hymyili. ”Kotiaivustaja kävi joka päivä, joten sain taukoja. Raskaampaa se oli Gregersille kuin minulle, olla niin riippuvainen muiden avusta.”

”Mutta silti...”

”Tiedätkö, mikä oli raskasta?” Estherin katse harhaili vuoroin kadulle ja takaisin. ”Se, ettei ollut enää toivoa. Kun hänet oli kuvattu Herlevissä ja nähty, että syöpä oli lähettänyt etäpesäkkeitä aivoihin, oli kyse enää viikoista. Luulen, että siihen asti olin aika hyvin jaksanut ponnistella ja pitää Gregersiä hyvällä mielellä, vaikka hän ei voinut syödä eikä nukkua. Viimeinen kuvaus kuitenkin nujersi meidät molemmat. Miten voi pysyä hyvällä mielellä, kun ei ole enää toivoa parantumisesta?”

Metallikorkki kierrettiin auki. Tarjoilija kaatoi heille viiniä lasseihin, laski pullon pöydälle niin että kalahti ja kiirehti pois, ennen kuin he ehtivät muistuttaa häntä unohtuneesta vedestä.

Jeppe löysi laatallisen ibuprofeenitabletteja taskustaan ja huuhtoi vaivihkaa kaksi tablettia alas tilkalla haaleaa, keskinkertaista punaviiniä. Estherillä ei näyttänyt olevan mitään sitä vastaan.

”Kaikkihan me oikeasti olemme kuolevaisia”, Jeppe totesi.

”Niin, mutta *luulemme* olevamme kuolemattomia. Sillä ajatuksella selviämme kaikesta merkityksettömästä: uskomalla tavalla tai toisella, ettei kuolema tavoita juuri meitä. Heti kun lähtöpäivä on tiedossa, elämä jää täysin vaille mieltä. Etenkin, kun on kipuja.”

Estherin ääni värähti viimeisen lauseen kohdalla.

”Oliko Gregersillä paljon kipuja?”

Esther siemaisi viiniä ja laski lasin huolellisesti kädestään kuin olisi pelännyt, että paiskaisi lasin lattialle, ellei pitäisi varaansa.

”Puhutaan jostain muusta, Jeppe. Tuo parta pukee sinua.”

”Niinkö sinusta?” Jeppe sipaisi mielissään epätavallista kasvo-
karvoitustaan. ”Tämä johtuu kyllä lähinnä laiskuudesta. En ole
koskaan ennen antanut parran kasvaa.”

Esther kallisti päätään. ”Sanohan, viihdytkö nyt virkavapaalla?”

”Kyllä, uskoisin niin... Tähän mennessä en ole kaivannut poliisiin enkä Kööpenhaminaan.”

Jeppe pohti, pitkö se tosiaan paikkansa. Hän oli jo tottunut vastaamaan noin miettimättä sen tarkemmin. Hän oli touku-
kuusta asti ollut palkattomalla virkavapaalla työstään henki-
rikososaston rikostutkijana, ja elokuusta lähtien hän oli vieläpä
vuokrannut asuntonsa herttaiselle iäkkäälle pariskunnalle, joka
vähän väliä lähetti hänelle viestejä siitä, miten paljon he nautti-
vat kaupunkielämästä ja näköalasta Nyhavnin ylle.

”Mutta metsuriksi? Eikö se ole... Tuntuu vain aika räväkäl-
tä vedolta taitavalle rikostutkijalle, lähteä nyt saarelle kaatamaan
puita sydänsurujen takia. Melkein vähän...”

”Kliseistä? Ehkä onkin. Se oli äitini ehdotus. Hän tuntee metsä-
yrittäjän naapurin, muuten en olisi koskaan tullut edes ajatelleek-
si moista. Mutta kun väsyä asioihin, mikään ei auta yhtä hyvin
kuin kova ruumiillinen työ. Siinä pääsee oman päänsä ulkopuolel-
le. Kaiken lisäksi työstä maksetaan hyvin, joten minulla on varaa
matkustella myöhemmin. Sitä paitsi tähän on vain väliaikaista.”

Esther joi tilkan viinistään ja tuijotti lasin lähestyvää pohjaa
ärtyneenä. ”Oletko ollut missään yhteydessä Saraan?”

”En...” Jeppe halusi selittää, mutta Saran nimen lausuminen
sattui häneen yhä. ”Olen ylipäätään vähentänyt yhteydenpitoa

työkavereiden kanssa. Minulla ei ole mitään tarvetta kuulla, mitä uudessa superpoliisitalossa tapahtuu.”

”Sara kai kuitenkin oli enemmän kuin työtoveri?”

”Hmm.” Jeppe kaatoi täydennystä Estherin lasiin. Hänen omansa oli vielä täynnä. ”Aiotko edelleen lähteä mukaan saarelle iltapäivällä? Olen menossa puoli viiden lautalle.”

Esther nyökkäsi.

”Muistutahan vielä, minkä takia haluat sinne?” Jeppe kiersi korkin kiinni ja laski pullon kädestään.

”Muistatko, että aloin keväällä kirjoittaa elämäkertaa? Margrethe Dybrisin, palkitun antropologin, joka tietyissä piireissä on eräänlainen ikoni. Hän otti peräti itse yhteyttä minuun joitakin vuosia sitten yhteisen yliopistokollegamme kautta, ja olin aivan hämilläni hänen kiinnostuksestaan. Ikävä kyllä yhteydenpitomme lopahti, en oikein tiedä, miksi, ja sitten hän kuoli, ennen kuin ehdin tavata hänet. Kuvittelen kuitenkin, että hän toivoi juuri minun kirjoittavan hänen elämäkertansa.”

Esther hymyili ja näytti levollisemmalta. Otsa oli nyt sileämpi eivätkä silmäkulmat olleet enää niin jännittyneet. ”Margrethe tutki kuolinrituaaleja kaikkialla maailmassa ja oli feminismin edelläkävijä. Hän ei mennyt koskaan naimisiin, vaikka hänellä oli monia *ystäviä*, hän adoptoi yksin kaksi lasta ja asettui asumaan Bornholmiin 1970-luvulla mutta kuoli kaksi vuotta sitten. Olen kirjoitellut hänen aikuisen tyttärensä kanssa, että haluaisin tulla käymään ja nähdä heidän talonsa Bølshavnissa.

”Onko se viisasta juuri nyt?”

Esther kohotti toista olkapäätään korvaansa kohti ja pudotti sen takaisin epävarmuutta ilmaisten. ”Gregersin lapset tulevat tyhjentämään hänen huonettaan huomenna. Minua ei erityisesti huvita olla silloin kotona.”

”Ahaa, okei.” Jeppe katsoi kelloaan. ”Minulla on asiaa kaupungille, mutta voin tulla hakemaan sinut kotoasi kahdelta, jos sopii.”

”Hienoa, kiitos. Sopii oikein hyvin. Minun pitää vain pakata laukku ja viedä Dóxa yläkerran naapurille, joka on luvannut hoidaa sitä poissa ollessani. Viivyn saarella ehkä viikon.”

Tarjoilija ilmestyi pöydän viereen kädessään kulhollinen vaniljapikkuleipiä. Ne tuoksuivat vastaleivotuilta. ”Olkaa hyvä, kokki harjoittelee joululeipomuksia. Näytätte kaipaavan hieman hemmottelua.”

Hän laski kulhon pöytään ja katosi taas. Vasta leivottujen pikkuleipien tuoksu täytti kahvilan. Jeppe otti yhden ja hymyili pöydän yli. Esther ei vastannut hänen katseeseensa.

2. luku

”Kertoisitko uudelleen, mitä vielä odotamme?”

Anette nyki ärtyneenä kuminauhaa, joka piti leikkausmyssyä paikoillaan hänen hiustensa peittona. Teräspöydällä hänen edessänsä oli nahkainen matkalaukku, jossa puolikas ihmisruumis odotti ruumiinavausta. Voimakkaan lampun valossa ruumiin tummaläikkäinen iho hohti kuin sammuneen nuotion hiillos.

Pöydän toisella puolella seisoivat rikosteknikko J. H. Clausen kädessään järjestelmäkamera, jolla hän oli jo ottanut ainakin satoja kuvia. Vieressä seisoivat oikeuslääketieteellinen teknikko ja professori Nyboe, oikeuslääkäri, joka juuri oli saanut otettua koenäytteet ihosta ja katsahti nyt kiukkuisesti Anetteen hengityssuojansa yli.

”Kuolleilta on, kuten sanottu, otettava sormenjäljet, ennen kuin voimme nostaa ruumista ja jatkaa tutkimuksia”, professori sanoi. ”Sormenjälkitutkija on juuri tulossa. Sellaista tämä on, kun ruumiinavaus tehdään saman tien. Kaikille tulee kiire. Tavallisesti tutkisimme ruumiin vasta seuraavana päivänä.”

”Miten tämä kunnia suotiin?” Anette vilkaisi vaivihkaa kelloaan.

”Huominen ei oikein sovi minulle”, Nyboe vastasi ja vetäisi hengityssuojan leukansa alle. ”Vaimollani ja minulla on hopeahääpäivä, ja meille tulee kuusikymmentäviisi vierasta brunssille.”

”Onnea!”

”Kiitos.”

Anette katsoi matkalaukkua odottaen malttamattomana, että päästäisiin alkuun. Kymmenen rikostutkijana toimimansa vuoden aikana hän oli törmännyt irrallisiin ruumiinosiin ja paloiteluihin lukuisia kertoja, mutta puolikkaan ruumiin hän näki ensimmäistä kertaa, kaiken lisäksi tutkimuksessa, jota hänen itsensä piti johtaa.

”Mitä tuo valkoinen on?”

”Turvonneissa osissa?” Nyboe osoitti ruumiin reittä. ”Iho on muuttunut taikinamaiseksi mätänemisen, kosteuden ja lämpötilan vaihteluiden takia. Ruumis lienee lojunut matkalaukussa hyvän aikaa. Ei niin pitkään, että kaikki liha olisi hävinnyt, mutta useita viikkoja, ehkä jopa kuukausia.”

Nuorehko mies yllään vihreä työtakki ja leikkauspäähine ilmestyi pöydän ääreen. Hän nyrpisti nenäänsä, ennen kuin kiskaisi hengityssuojan parransängön peitoksi. ”Hyi hemmetti, mikä lemu! Voinko aloittaa saman tien?”

”Puhu asiallisesti!” Nyboe katsoi ankarasti paikalle tullutta sormenjälkitutkijaa. ”Voit, odotimme vain sinua. Mutta ole varovainen, iho on irtonaista!”

Sormenjälkitutkija kohotti ruumiin vasenta kättä ja alkoi painaa sormia yksitellen ensin mustetyynyyn, sitten paperille. ”Onko tällä vain yksi käsi?”

”On, pääset helpolla tänään. Valmista?” Nyboe astui askeleen lähemmäksi pöytää.

Sormenjälkitutkija nyökkäsi ja poistui huoneesta. Nyboe solmi kiinni muoviesiliinansa ja veti uudet hansikkaat käsiinsä.

”Tule nostamaan!”

Oikeuslääketieteellinen teknikko tuli avuksi, ja yhdessä he nostivat puolikkaan ruumiin varovasti matkalaukusta teräs-pöydälle selälleen makaamaan. Rikosteknikko Clausen kietoi

matkalaukun valkoiseen muoviin ja jatkoi sitten valokuvaamisesta, kun Nyboe mittasi ruumiin mittanauhalla ja luetteli tuloksia sanelimeen. Välillä teknikko käänsi ruumista, jotta Clausen sai otettua kuvia joka puolelta. Nyboe asteli edestakaisin ja mumiisi havaintojaan mahdollisista pistohaavoista, kallonmurtumista tai luodinreivistä.

Anette pysytteli parin askeleen päässä, jotta ei olisi tiellä, ja joutui kurottamaan kaulaansa nähdäkseen kaiken. Ruumiin määntäminen oli edennyt pitkälle, lihakset ja elimet olivat jo kauan sitten muuttuneet harmaiksi ja pehmeiksi, mutta näky oli yhä kuin suoraan anatomian harjoitustunnilta. Kasvot oli halkaistunut nenäluuta pitkin, rintakehä oli auki ja lantio puolitetty. Osin säilynyt kivespussi paljasti sukupuolen olleen mies, mutta muuten maallisten jäännösten perusteella oli vaikea saada käsitystä, millainen ihminen oli kyseessä. Silmäkuopat olivat tyhjä, ja suussa hajanaisen hammasrivistön takana oli jäljellä vain nysä siitä, mikä joskus oli ollut kieli.

”Ruumis on ollut laukussa vähintään kuusi, korkeintaan kaksitoista viikkoa. Tarkennan arviota, kun olemme nähneet sisäelimet, mutta niillä main liikutaan.” Nyboe nyökkäsi oikeuslääketieteelliselle teknikolle. ”Valmistaudutaan sisätutkimukseen!”

Teknikko irrotti kasvojen ihon korvien taakse vetämällä viillolla ja avasi kallon lakiosan, jotta puolikkaat aivot voitiin nostaa – tai pikemminkin kaataa – teräskulhoon ilman lisävaurioita. Anetten harjaantumattomiin silmiin aivot näyttivät nesteeltä. Teknikko jatkoi nostamalla sydämen, pernan ja muut sisäelimet ruumiin sisältä ja punnitsi ne teräskulhoissa.

”Miten tunnistamme hänet, jos sormenjälkiä ei ole rekisterissä?” Anette kysyi. ”Hampaista? Riittääkö puolikas hammasrivistö siihen?”

”En ole varma. Meidän on kysyttävä oikeushammaslääkäreiltä, miten pitkälle he pääsevät röntgenin ja tietokonetomo-

grafian avulla. Otamme myös dna-näytteen reisiluusta ja lähettämme sen oikeusgeneetikoillemme tutkittavaksi. Heiltä menee siihen muutama päivä. Joka tapauksessa tuloksia tulee voida verrata johonkin, ennen kuin ne ovat käyttökelpoisia.” Nyboe puhui nostamatta katsettaan ruumiin nenästä, jota hän valaisi pienellä, kirkkaalla taskulampulla.

”Tarkistamme kadonneet henkilöt, miehet, viimeisten kolmen kuukauden ajalta, jotta meillä on jotain, minkä pohjalta edetä. Voitko sanoa mitään hänen iästään?”

Nyboe ojentautui ja tuhahti. ”Tällä hetkellä on vaikea todeta edes perusasioita, kuten ihon tai silmien väriä, koska mätäneeminen on niin pitkällä. Ruumiin yleisen fyysisen olemuksen perusteella uskoisin, että kyseessä on täysikasvuinen mies, jossa ei vielä näy merkkejä kulumista. Tiedäthän: niveltulehdusta, välilevyn pullistumia, lonkkaleikkauksia. Varovainen ikäarvioni on kolmenkymmenen ja viidenkymmenen välillä.”

”Hitto, siitä ei ole paljon apua.”

”Pahoittelen.” Nyboe kumartui uudelleen ruumiin ylle ja tökki puolikasta nenää pienellä metallipuikolla. ”Toisaalta nenän väliseinässä ammottaa reikä, mikä saattaisi hyvinkin viitata runsaaseen kokaiinin käyttöön. Se voidaan nähdä sisäelimestä, kun saamme ne mikroskoopin alle.”

Nyboe asteli elimiä edelleen punnitsevan tekniikon viereen ja kirjasi tietoja valkoiselle kirjoitustaululle mustalla ja punaisella spriitussilla.

Anette lähestyi ruumista. Normaalin kokoinen pää, vahva leuka ja tavanomainen ruumiinrakenne hänen arvionsa mukaan. Vain puoliksi halkaistuna.

”Mihin hän kuoli?”

Nyboe pysähtyi tussi ilmassa ja katsoi Anetta.

”Hänet sahattiin keskeltä kahtia.”

”Älä viitsi, Nyboe! Siihenkö hän kuoli?”

Nyboe huokaisi. ”Ainakaan toistaiseksi ei ole löytynyt merkkejä muista vammoista, mutta on liian aikaista sanoa mitään ehdotonta.”

”Hetkinen!” Anette osoitti ruumista. ”Yritätkö sanoa, että hän oli vielä hengissä, kun hänet sahattiin halki?”

”Kyllä, Werner. Pelkään pahoin niin.”

*

Esther sulki Peblinge Dosseringin huoneistonsa oven katsomatta nimikylttiä, jota hän oli yrittänyt olla huomioimatta puolen vuoden ajan. Sen lukeminen oli tehnyt liian kipeää, koska hän oli tiennyt, ettei se pian pitäisi enää paikkaansa.

Esther de Laurenti & Gregers Hermansen

Nyt kyltti pienentyisi huimaavalla viidelläkymmenellä prosentilla. Kokonainen koti puolikkaalle asukasmäärälle, kuinka se voisi mitenkään sujua?

Dóxa kipitti kynnet rapisten parketin yli ja otti emäntänsä vastaan laiskalla haukahuksella, minkä jälkeen se vetäytyi koriinsa keittiöön. Päivät, jolloin mopsi oli haukkunut ja hyppinyt aina Estherin tullessa kotiin, olivat kaukana takanapäin.

”Nyt meitä on vain sinä ja minä, muru.” Esther yritti päästää sanat laskeutumaan mielensä pohjalle. Kuolema oli yhtä vaikea käsittää kuin maailmankaikkeuden ääri. Enää Gregers ei hakis heille tuoretta leipää lauantaiaamuisin tai pihistäisi sanaritikkaa viikonlopun sanomalehdestä, enää hän ei marisisi valkosipulin kärstä keittiössä tai äänenvoimakkuudesta Estherin soittaessa Puccinia.

Esther keräsi toilettivälineitä ja vaatteita muutamaksi päiväksi matkalaukkuun ja nosti sen valmiiksi eteiseen. Hän avasi jääkaapin, mutta joutui toteamaan, ettei hänellä edelleenkään ollut lainkaan ruokahalua. Oli odotettava vielä tunti, ennen kuin Jep-

pe tulisi hakemaan häntä, joten hän voisi aivan hyvin juoda vielä lasillisen viiniä.

Siitä olikin jo kauan, kun hän viimeksi oli ollut hiprakassa. Kun pitää huolta avuttomasta potilaasta, ei silloin juo itseään humalaan, mutta nyt hänellä ei ollut enää ketään, jonka takia pitäisi pysyä selvänä. Korkki irtosi pullonkaulasta myötätuntoisesti huokaisten.

Jos Gregers olisi ollut kotona, hän olisi kiusoitellut Estheriä ja nimitellyt tätä tissuttelijaksi.

”Mutta et ole täällä, ystäväni, joten juon niin paljon kuin minua huvittaa.” Esther taivutti päätään taaksepäin ja siemaili riipassoa isoin kuluuksin. Oli toki *myös* helpotus, että Gregers oli kuollut. Saiko hän ajatella niin?

Oli helpotus, kun ei tarvinnut miettiä alusastiaa ja verenpaine-mittaria, happilaitetta, pilleridosettia ja sairaalasänkyä, jonka kotihoito oli pystyttänyt Gregersin huoneeseen. Esther ei myöskään jäisi kaipaamaan kipukohtauksia, turvonneita jalkoja ja ummetusta, joiden takia Gregers oli vaeltanut ympäri asuntoa, koska ei kestänyt olla omassa kehossaan, eikä varsinkaan yöllisiä paniikkikohtauksia, jolloin Gregers oli luullut kuoleman tulevan, ja pelko oli pitänyt heidät molemmat hereillä. Esther näki yhä miehen harhailevan katseen edessään pimeässä ja kuuli tämän läähättävän hengityksen. Gregers ei ollut vielä ollut millään lailla valmis kohtaamaan loppuaan.

Ei, Esther ei kaipaisi sairautta ja kuolemaa, mutta kylläkin Gregersiä... Oliko se Bukowski, joka sanoi jotain sen tapaista, että yksinäisyys voi olla kauneinta maailmassa?

Ehkä, jos oli nuori ja liikkuvainen ja sai olla yksin vuorenhuipulla tai skotlantilaisessa kalastajakylässä, mutta ei seitsemänkymmentäyksivuotiaana rouvana, joka oli menettänyt kaikki läheisensä.

”Keitä minulla on jäljellä?” hän kysyi korissa makaavalta Dóxalta. ”Kuka pitää minusta huolta, jos sairastun?”

Kysymys jäi leijumaan kaikuna ilmaan valkoisten seinien välille. Aikoinaan hänellä oli ollut työtovereita, puolisoita, päivällisvieraita, tuttavvia, joita hän säännöllisesti tapasi ja joiden varaan hän saattoi laskea. Niin paljon oli liukunut huomaamatta pois, haihtunut kiireisen arjen pyörteissä. Mihin hänellä oli ollut kiire? Mikä voisi olla tärkeämpää kuin ihmiset, joista pitää?

Hän tyhjensi lasinsa. Keittiönpöytä näytti kallistuvan. Milloin hän oli viimeksi nähnyt esimerkiksi Frankin ja Lisbethin? Tai vanhan kunnan Bertilin?

Esther nosti kätensä medaljongille, joka riippui hänen kaulassaan ja lepäsi rintalastan päällä pysyvänä muistutuksena kaikkein suurimmasta menetyksestä. Kultariipukseen oli kaiverrettu päivämäärä 18.3.1966 muistoksi lapsesta, jota hän oli kantanut sisällään ja jonka hän oli synnyttänyt ja antanut pois seitsemäntoistavuotiaana. Vanhempiensa ankarasti painostamana, suoraan pakottamana, hän oli luovuttanut aviottoman lapsen adoptoitavaksi. Olisiko hänen pitänyt uhmata vanhempiaan, olisiko hän voinut tehdä jotain toisin?

Hän oli kysynyt sitä itseltään lukemattomia kertoja pitääkseen katumuksen loitolla. Vastausta hän ei tiennyt. Jäljelle oli jäänyt vain seuraus, tuskallinen totuus:

Estherillä ei ollut lapsia.

Hän ei ollut enää koskaan saanut lapsia eikä ollut koskaan mennyt naimisiin. Hänen lähimmät ystävänsä olivat joko kuolleet tai painuneet unohduksiin.

”Minulla on sinut”, hän sanoi koirankorille ja kuuli sammaltavansa, ”ja sitten minulla on Jeppe ja minun kirjani.”

Hän meni petrolinsinisen kirjoituspöytänsä luo ja katseli paperipinoja, tulostettuja artikkeleita ja kuvia Margrethe Dybrisin antropologisista kenttätutkimuksista Indonesiassa ja Keski-Afrikassa. Ohut pölykerros oli laskeutunut kaiken ylle Gregersin sairastuttua, kun Estherin oli alkukesästä ollut pakko jättää kir-

jan kirjoittaminen sikseen. Ajatus taustatutkimusten ja kirjoittamisprosessin uudelleen aloittamisesta tuntui juuri nyt kovin tarkoituksettomalta. Miksi kirjoittaa kirja, jota kukaan ei odota, kun paras ystävä on juuri kuollut?

Siksi, että työ oli ainoa asia, joka piti häntä pystyssä.